

## **Vooraankondiging Soorteninventarisatie Waddenzee 2017**

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), onderdeel van het ministerie van Economische Zaken, bewaakt de gezondheid van dieren en planten, het dierenwelzijn en de veiligheid van voedsel en consumentproducten, en handhaaft de natuurwetgeving. Meer informatie over de NVWA en haar werkzaamheden vindt u op [www.nvwa.nl](http://www.nvwa.nl).

### **Doel van de vooraankondiging**

Het doel van deze vooraankondiging is om na te gaan of er partijen zijn die in staat en bereid zijn om invulling te geven aan de opdracht 'Soorteninventarisatie Waddenzee 2017'. Het IUC-EZ bereikt met deze vooraankondiging een passende mate van openbaarheid, zoals de Aanbestedingswet 2012 voorschrijft.

### **Beschrijving van de opdracht**

De NVWA is voornemens aan één partij opdracht te verstrekken tot het uitvoeren van een soorteninventarisatie in het Nederlandse deel van de Waddenzee en tot het opleveren van een wetenschappelijk onderzoeksrapport daarvan. De opdracht behelst één geheel en laat zich als zodanig niet verdelen in percelen.

Doelstelling van deze opdracht is om te komen tot een betrouwbare en vrijwel volledige soorteninventarisatie van de aan hard en zacht substraat gerelateerde uitheemse soorten, waaronder exoten<sup>1</sup> (macroflora en macrofauna). De soorteninventarisatie dient plaats te vinden op ongeveer dezelfde locaties (en methodieken) als die van de soorteninventarisatie 2014, en wel op die plaatsen (locaties en habitats) waarbij de trefkans voor het vinden van (nieuwe) uitheemse soorten hoog is.

Dit moet gebeuren binnen de voorgeschreven vereiste locaties en daarbij behorende verschillende habitats zoals beschreven in het onderzoeksrapport 2014 (zie bijlage 1).

Resultaat van de opdracht is een eindrapport (met eventuele bijlagen) waarin op basis van de inventarisatie van soorten met focus op uitheemse soorten en exoten en analyse van de verzamelde data een antwoord wordt gegeven op alle gestelde onderzoeksvragen. Het eindrapport dient geschikt te zijn voor externe internationale publicatie, in het bijzonder voor de Working Group Aliens Species van het trilaterale samenwerkingsverband tussen Nederland, Denemarken en Duitsland. Daarom dient het rapport in het Engels te zijn opgesteld en in beveiligd PDF-formaat aangeleverd te worden. Separaat dient er een uitgebreide Nederlandse samenvatting toegevoegd te worden. Optioneel is om er ook een Duitse en Deense samenvatting separaat aan toe te voegen.

Het uiteindelijke doel is om het exotenoverzicht<sup>2</sup> van de Waddenzee aan te vullen met nieuw gevonden soorten. Dit overzicht gaat gebruikt worden in de trilaterale samenwerkingsverband met Denemarken en Duitsland ten behoeve van het actie- en managementplan exoten in de Waddenzee (in ontwikkeling 2017).

---

<sup>1</sup> Definitie volgens CBD: Een exoot is een soort, ondersoort of lager taxon geïntroduceerd buiten zijn natuurlijke historische of huidige verspreidingsgebied; omvat elk deel, gameten, zaden, eieren of propagulen van een dergelijke soort dat kan overleven en vervolgens kan voortplanten.

<sup>2</sup> Gittenberger, A., 2016. Alien species of the Wadden Sea database. Issued by Office of risk assessment and research, the Netherlands Food and Consumer Product Safety Authority.

### **Afbakening van de opdracht**

De opdracht betreft een inventarisatie van soorten met focus op uitheemse soorten en exoten. Het gaat nadrukkelijk niet om een risicobeoordeling van de aangetroffen soorten. Wel dienen opmerkelijke en bijzondere waarnemingen kort beschreven te worden, bijvoorbeeld verwachte mogelijke introductieroute, impact, oorsprong en verspreiding.

#### ***Binnen de scope***

- Migrerende terrestrische soorten, die zowel in zoet- als zoutwater leven;
- Gelatineus plankton en ander groot-zoöplankton in desbetreffende havens.

#### ***Buiten de scope***

- Micro-organismen, en daarmee ook ziekteverwekkers van microbiële oorsprong;
- Virussen en endoparasieten;
- Terrestrische soorten, inclusief zoetwatersoorten;
- Soorten boven de hoogwaterlijn;
- Pelagische soorten, tenzij opdrachtnemer die toevalligerwijs kan scoren bij een monitoring van een andere habitat;
- Fyto- en zoöplankton (mede omdat Rijkswaterstaat hier al een monitoringsprogramma voor heeft);
- Aangespoelde organismen, tenzij het individuen betreft die vermoedelijk zijn gevestigd;
- Geografisch: de Noordzeekust.

### **Planning, omvang en duur**

Het project zal direct na gunning starten en eindigen uiterlijk 10 december 2018. Bij voorkeur dient er nog voor het eind van 2017 een startbijeenkomst plaats te vinden. De opdrachtnemer dient hiervoor in overleg met opdrachtgever een overleg in te plannen.

Opdrachtnemer dient op de beschreven tijdstippen onderstaande rapportages op te leveren:

- Na het eerste meetmoment wil opdrachtgever een beknopte tussentijdse rapportage ontvangen.
- De conceptrapportage dient uiterlijk 10 november 2018 te worden opgeleverd, tenzij partijen anders schriftelijk overeenkomen.
- Het definitieve rapport dient uiterlijk 10 december 2018 te worden opgeleverd, tenzij partijen anders schriftelijk overeenkomen.

Opdrachtgever stelt voor de uitvoering van de opdracht maximaal 5 vaardagen en 1 reserve-vaardag beschikbaar, middels de Rijksrederij in september 2018.

### **Onderzoeksvragen**

In de soorteninventarisatie zullen de volgende onderzoeksvragen in een wetenschappelijk verantwoord onderzoeksrapport moeten worden uitgewerkt en beantwoord:

1. Welke uitheemse soorten, waaronder exoten komen uit deze inventarisatie van de Waddenzee naar voren?
2. Wat is de verspreiding van deze soorten in de tijd in de Waddenzee in vergelijking met voorgaande inventarisaties 2009, 2011 en 2014 (zie bijlage 1)?
3. Wat is het oorspronkelijke natuurlijke leefgebied van deze uitheemse soorten en de mogelijke impact op de natuurdoelstellingen van de Waddenzee (beknopt)?
4. Hoe volledig wordt de inventarisatie van de Waddenzee binnen het onderzoeksgebied - op die specifieke locaties en daarbij behorende habitats met gebruikte methodes - uitgevoerd in 2018? (tot op locatie en habitatniveau aan te geven)
5. Ziet opdrachtnemer een toe- of afname in relatief aantal waarnemingen van bepaalde uitheemse soorten en/of exoten in een bepaald gebied en in de Waddenzee als geheel ten opzichte van voorgaande inventarisatie in 2014? Zo ja, wat kan hier de reden van zijn?
6. Zijn er uitheemse soorten en/of exoten niet waargenomen die in de vorige inventarisaties wel zijn waargenomen? Zo ja, wat kan hier de reden van zijn?
7. Zijn er opmerkelijke en bijzondere waarnemingen van uitheemse soorten dan wel exoten gedaan met deze inventarisatie? Zo ja, waar bestaan die dan uit?

### **Eisen aan leverancier**

- Het door de opdrachtnemer in te zetten team van medewerkers moet beschikken over de volgende kennis en vaardigheden:
  1. de individuele leden van het projectteam hebben minimaal academisch werk- en denkniveau;
  2. minimaal 1 lid van het projectteam heeft aantoonbare expertise op het gebied van soorteninventarisatie in marien milieu en havens. De expertise dient aangetoond te worden door middel van publicaties van rapporten en/of wetenschappelijke artikelen die niet ouder zijn dan 3 jaar;
  3. minimaal 1 lid van het projectteam dient een gerenommeerd taxonoom te zijn op gebied van mariene uitheemse soorten en mariene exoten;
  4. minimaal 1 lid van het projectteam heeft aantoonbare ervaring met DNA monitoring en analyse daarvan;
  5. Het projectteam beschikt over goede schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid in het Engels. De onder 2, 3 en 4 gevraagde kennis en vaardigheden mogen ingevuld worden door één persoon, mits deze aantoonbaar over alle gevraagde elementen beschikt.
- Projectleider en contactpersoon van opdrachtnemer richting opdrachtgever beheersen de Nederlandse taal in woord en geschrift;
- Opdrachtnemer heeft voldoende capaciteit (personeel, faciliteiten en andere resources) om het onderzoek uit te voeren;
- De opdrachtnemer dient de onafhankelijkheid, betrouwbaarheid, transparantie van de uitvoering van de opdracht te waarborgen en belangenverstremgeling te voorkomen bij alle betrokken partijen.

### **Oproep aan belangstellenden**

Marktpartijen die belangstelling hebben voor uitvoering van deze opdracht en van mening zijn aan de genoemde eisen te voldoen, worden opgeroepen zich voor 1 november 2017, 12.00 uur te melden middels een e-mail t.a.v. mevrouw M. Tammeling via [iucezteam7@rvo.nl](mailto:iucezteam7@rvo.nl) onder vermelding van "Belangstelling soorteninventarisatie Waddenzee 2017. In deze fase hoeft er nog geen offerte ingediend te worden.